

08 EMOTIES

Spreker: prof. dr. Heleen Pott (Rotterdam/Maastricht)

Lezing 1 Het emotionele brein in filosofisch perspectief

Hersenenwetenschappers en filosofen zijn het er tegenwoordig over eens dat emoties gegenereerd worden door de hersenen en dat ze evolutionair adaptief zijn. Angst, woede en plezier zijn primair 'gut feelings', zegt filosoof Jesse Prinz: lichamelijke signalen die automatisch en onbewust worden geactiveerd ergens in het limbische systeem, en die ons gedrag sturen. Dankzij 'gut feelings' zijn we in staat om snelle keuzes te maken en ingewikkelde knopen door te hakken, zodra de situatie daar om vraagt - waar de ratio te traag is, komt het gevoel te hulp. Wat er intussen precies gebeurt in het emotionele brein, daarover bestaan nog veel vragen; maar de verwachtingen van de neuro-benadering zijn hoog gespannen, vooral binnen de menswetenschappen. Als we emoties met hulp van hersenscans kunnen terugvinden in het brein en kunnen meten en voorspellen, dan kunnen we ze ook optimaliseren, d.w.z. negatieve emotie (depressie, agressie, onrust, angst, stress, verlegenheid, verslaving) uitbannen, positieve emotie ('happiness') cultiveren. De sleutel tot neoliberale zelfverbetering en 'human enhancement' ligt in het emotionele brein, volgens neuro-enthousiasten. Hebben ze gelijk? In deze lezing wordt het neuro-fysiologische emotieconcept tegen het licht gehouden en van kritische kanttekeningen voorzien.

Literatuur:

Ruth Leys, *The Turn to Affect: A Critique*. *Critical Inquiry* 37, Spring 2011.

Lezing 2 Emoties, enactivisme, fenomenologie (of: wat William James eigenlijk bedoelde)

Het lichaam-geest dualisme is een berucht struikelblok voor emotieonderzoekers: vinden emoties hun oorsprong in fysieke mechanismen, of in culturele cognitieve oordelen? Empirisch en filosofisch onderzoek verslikt zich al honderd jaar in dit dilemma en is daardoor niet in staat de existentiële, praktische en morele dimensie van menselijke emoties scherp te krijgen. Deze lezing onderzoekt in hoeverre het enactivisme - een filosofie die uitgaat van de intrinsieke samenhang van biologie en betekenis, lichaam en geest, persoon en wereld, 'feeling' en cognitie - een alternatief biedt voor eenzijdige, cognitieve en non-cognitieve visies. De lezing vertrekt vanuit William James' beroemde artikel 'What is an Emotion?' en traceert de doorwerking van zijn benadering in de 'enactivistische' emotietheorie van de 21^e eeuw, in het werk van filosofen als Matthew Ratcliffe, Giovanna Colombetti en Jan Slaby.

Literatuur:

Matthew Ratcliffe, *William James on Emotion and Intentionality*. *International Journal of Philosophical Studies* 13 (2):179-202 (2005)

Heleen Pott is Socrates-hoogleraar Cultuur & Filosofie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam (ESHCC/FW) en doceert wijsbegeerte aan de Universiteit Maastricht. Website: www.heleenpott.nl

Aantal avonden	2
Plaats	Fontys Sporthogeschool, Theo Koomenlaan 3, 5644 HZ Eindhoven
Tijd	19.30- 21.30 uur
Datum	6 en 13 maart 2018
Thema	08
Kosten	€15,00